

TÄNNASSILMA JA KÄHRI KÜLADE ARENGUKAVA AASTATEKS 2018-2023

KOOSTATUD 2004, MUUDETUD 2011,
TÄIENDATUD 2018

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
ARENGUKAVAS KASUTATUD MÕISTED	4
1.KÜLA OLUKORD JA ÜLDINE KIRJELDUS	5
1.1 KÜLA AJALOOLINE TAUST	5
1.2 Küla paiknemine	5
1.3 Looduslikud olud	6
1.4 Majanduslikud olud	6
1.5 Rahvastik	7
1.6 Infrastruktuur	7
1.7 Külaelanik koostöö	9
2. TÄNNASSILMA JA KÄHRI KÜLADE SWOT ANALÜÜS	10
3. VISIOON	10
4. PIIRKONNA ARENGUEESMÄRGID JA TEGEVUSED NENDE SAAVUTAMISEKS	11
4.1 Ühistegevuse hoogustamine	11
4.2 Loodus- ja elukeskkond	11
4.3 Ettevõtlus	12
5. TEGEVUSKAVA	13
LISA 1. TEGEVUSKAVA REALISEERUMINE 2018-2020	14

SISSEJUHATUS

Arengukava eesmärk on määrata Tännasilma ja Kähri külade arengusuunad ja tegevusvaldkonnad aastani 2023.

Arengukava on külade tegevuse, eesmärkide ja rahaliste vahendite kavandamise aluseks olev dokument. Arengukavas on toodud külade üldiseloostus, mis annab ülevaate külade praegusest olukorrast. Püstitatakse pikemaajalised arengusuunad ja eelistused ning tegevuse kavandamise alused. Arengukava peab toetuma küldes olemasolevatele eeldustele, olema realistlik ja elluviidav. Arengukava ei saa kunagi lõplikult valmis, sest toimuvatest muutustest lähtuvalt, peab ka arengukava pidevalt üle vaatama, täiendama ja parandama. Arengukava on vajalik, et olla teadlik hetkeolukorrast ning vältida tegutsemise juhuslikkust ning kindlad arengusihid võimaldavad ressursse efektiivselt kasutada. Dokumendi olemasolul on eri valdkondade tegevused paremini kooskõlastatavad, otsused kergemini langetatavad.

Arengukava lahutamatu osa on kohalike elanike kaasamine nii koostamise kui ka püstitatud eesmärkide saavutamise protsessi.

Arengukava koostamine algas 2004. aasta juunis. Uuriti elanikkonna statistilisi näitajaid, olulisemaid probleeme ja elanike ootusi piirkonna arengule. 21. juunil 2004.a. toimus külakoosolek, kus osales 26 külaelanikku. Osavõtjatega tehti rühmatööd ja koostati SWOT analüüs, mille käigus arutati läbi piirkonna tugevused, nõrkused, ohud ja võimalused. Valiti viieliikmeline arengukava töörühm.

Igasugune areng on pidev ja pikaajaline protsess ning kõiki võimalikke arenguvariante pole võimalik ette näha. Mida rohkem tehakse tööd käesolevas arengukavas püstitatud eesmärkide saavutamise nimel, seda tõenäolisem on, et Tännasilma ja Kähri külade tulevik saab olema selline, nagu seda näha soovitakse.

ARENKUKAVAS KASUTATUD MÕISTED

Arengueesmärk – visioonist lähtuv üldkirjeldus, milleni soovitakse teatud ajaks jõuda ja mis on määratletav, mõõdetav ja reaalselt elluviidav.

Arengukava – dokument, mis sisaldab majandusliku ja sotsiaalse olukorra ning keskkonnaseisundi analüüsi, pikemaajalise tegevuse kavandamist ning edasise arengu suundi ja eelistusi. Arengukava on piirkonna visioonist lähtuvate eesmärkide saavutamiseks suunatud kokkulepe, mis sisaldab olukorra analüüsi, arengu eeldusi, eesmärke ja kavandatud tegevuste prioriteete.

SWOT- analüüs – meetod protsessi, nähtuse, olukorra vms eri külgede analüüsiks. Tuleneb ingliskeelsete sõnade (Strengths 'tugevused', Weaknesses 'nõrkused', Opportunities 'võimalused', Threats 'ohud') algustähtedest.

Tegevuskava – loend konkreetsetest ülesannetest ja tegevustest, mida on vaja täita püstitatud eesmärkide saavutamiseks koos ressursside, elluvijate ja täitmise tähtaegade määramisega.

Visioon – ideaalne tulevikupilt, mida tahetakse teatud ajaks saavutada.

1.KÜLA OLUKORD JA ÜLDINE KIRJELDUS

1.1 KÜLA AJALOOLINE TAUST

Tännassilma küla asub Põlva vallas. Perioodil 1851-1903 tegutses Tännassilma külas Kähri kiriku juures vene kihelkonnakool- Kähri Apostliku õigeusu kihelkonnakool (sulgemisaasta pole täpselt teada ja hoone pole säilinud). Samas külas ja peaaegu naabruses tegutses ka Tännassilma külakool (1880-1977), tänaseks säilinud koolihoones tegutses kool alates 1885. aastast kuni sulgemiseni 1977.aastal. Aastatel 1878-1889 oli siin köster - koolmeistriks Villem Pakler (1848-1924), kes püüdis organiseerida Kähri mõisa ühismajandamist (kommuuni) ja vallandati seetõttu ametist. Teinegi köster- koolmeister Thomas Kõpp (1870-1950) vallandati vabameelse kultuuritöö pärast. Kähri (Heimadra) riigimõis põles 1920. aastal.

1900. aastal ehitati Eesti Apostliku Õigeusu Kiriku, Kähri Peaingel Miikaeli kirik, mis 1999. aastal renoveeriti ja taaspühitseti. Kirik asub Tännassilma külas ja nõukogude ajal asus seal tarbijate kooperatiivi taaraladu. Kiriku kõrval asub Põhjasõja mälestuskivi ja väike kalmistu ja kogudusehoone. Praegu toimiv kalmistu asub kirikust paar kilomeetrit kaugemal.

Nälja- ja puuduseaastatel (1845-1847) läks Põlva kihelkonnas apostlikku-õigeusku ligi 400 inimest. Suurem üleminek oli ainult kihelkonna lõunaosas. 1846. aastal asutati apostlik õigeusu Kähri kogudus, mille alla kuulus kogu Kanepi kihelkond. 1850. aastal ehitati puukirik. 1899. aastal ehitati puukiriku kõrvale uus kivist kirik, vana lammutati. 1851. aastal asutati Kähri apostliku õigeusu kihelkonnakool, sest 1845. aastal kinnitas Venemaa tsaar Riia õigeusu piiskopile uue instruksiooni, kus muuhulgas oli kohustus avada kihelkonnakool iga õigeusu kiriku juurde. Täpseid andmeid kooli sulgemise kohta pole teada, aga kool tegutses veel 1903. aastal. Koolimaja ehitamist olevat rahastanud jõukas vene kaupmees. Tänapäevaks on koolimaja hävinenud.

1.2 KÜLA PAIKNEMINE

Tännassilma ja Kähri külad asuvad Põlva maakonnas Põlva valla lõunaosas (vt. joonis 1). Külasid läbib piirkonna jaoks oluline Kanepi- Leevaku (T62) tugimaantee, mis ühendab külasid maakonnakeskuse, Põlva linnaga. Piirkond jääb 4-8 km kaugusele Põlva linnast, ligikaudu 55 km kaugusele Tartust ja 25- 30 km kaugusele Võrust. Külade asend on piirkonna arendamise seisukohalt soodne.

Joonis 1. Piirkonna kaart

1.3 LOODUSLIKUD OLUD

Tännassilma ja Kähri külad asuvad kauni maastikuga piirkonnas. Reljeef on rahulik, esineb kühme ja künkaid, piirkonda läbib Tännassilma oja, mis voolab läbi Tännassilma suhteliselt kõrgete ja järskude veerudega orus. Piirkond on heade põllumajanduslike maadega ja ümber külade laiuvad suured põllumassiivid.

1.4 MAJANDUSLIKUD OLUD

Piirkonnas tegustevad 24 osaühingut, kelle seas Põlva Agro OÜ, Demenec OÜ, HELL DOG OÜ, LKV Fiesta OÜ, Malekan OÜ, Metsakoda OÜ, Estopuit OÜ, Lorelay OÜ jpt. Lisaks on Tännassilmas registreeritud 2 füüsilisest isikust ettevõtjat ja 1 mittetulundusühing. Lähitööandjatena tegutsevad Zeiger Veod OÜ ja Külmsoo talu. Piirkonnas on veel mitmeid talusid ja puidutöökodasid, mis pakuvad rakendust palgalisele tööjõule.

Enamus tööealisest elanikkonnast töötab Põlva linna lähipiirkonnas. Ülevaade piirkonna tööjõu iseloomst puudub: milline on haridustase, oskused ning täiend- ja ümberõppe

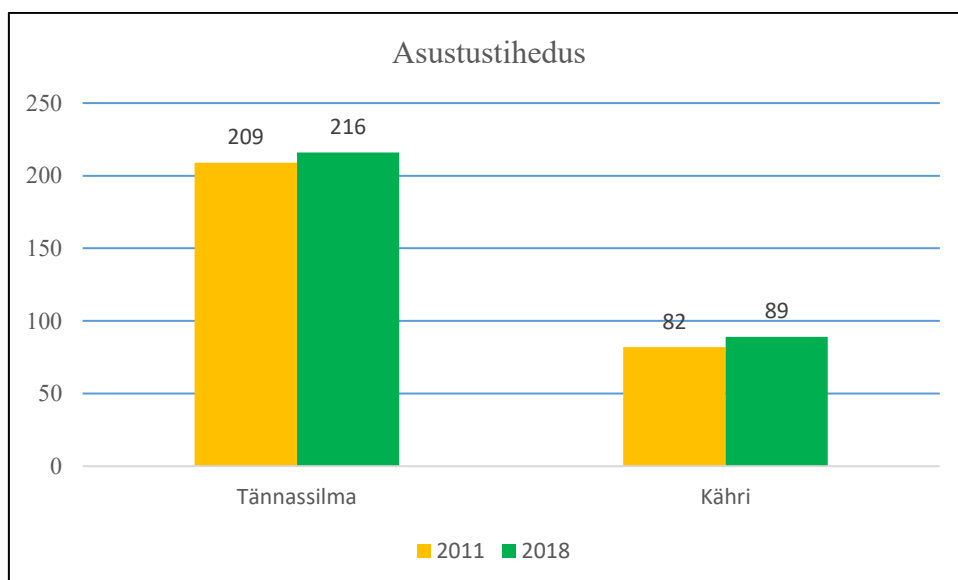
vajadused. Külaelanike seas on erinevate ametialaste oskustega inimesi –ettevõtjad, talupidajad, teenistujad ja haridustöötajad.

2017. aastal toimunud omavalitsuste ühinemisega laienes lasteaedade ja koolide hulk Põlva vallas. Enamus piirkonna lastest õpib Põlva Koolis, mis asub valla keskses. Haigla ja apteegid asuvad samuti valla siseses Põlva linnas.

1.5 RAHVASTIK

Tännassilma külas elab 2018. aasta 1. märtsi seisuga 216 elanikku, kellest 113 meest ja 103 naist ning Kähri külas 89 elanikku, kellest 43 meest ja 46 naist.

Elanike arv võrreldes 2011 aastaga on pisut suurenenud (joonis 1). Positiivne on ka see, et elanikkond Tännassilma ja Kähri külas on pigem noorenev.

Joonis 1. Elanike arv Tännassilmas ja Kähris aastatel 2011 ja 2018. Allikas KOV

1.6 INFRASTRUKTUUR

Suuremad hooned on Põlva Agro ja teiste põllumajanduslike tootjate hooned (endised laudad), kus asuvad puidettevõtted, töökojakompleks. Endine Põlva Tarbijate Ühistu kaupluse hoone on tühjalt seisev eraisikule kuuluv hoone.

Põhiline asustustüüp on ühepereelamud, Tännassilma külas on kolm kahekorruselist kortermaja.

1.6.1 Teed

Oluliseks turvariskiks peavad elanikud kergliiklustee puudumist. Selle olemasolu annaks võimaluse turvaliselt jala liikumiseks.

Piirkonda läbib Kanepi- Leevaku riigimaantee, mis on asfaltkattega. Tännassilmast hargnevad järgmised küladevahelised riigiteed Kiumasse, Perile, Puurile ja Kähri külast Kiuma ja Tilsu suunas.

Kõrvalteed on kaetud kruusakattega. Kruusateede olukorra teeb keeruliseks intensiivne põllumajandustegevus piirkonnas. Teede suur koormatus ja vähene hooldus muudab kohalike elanike autodega liikumise probleemseks. Haldusreformi järgselt on talvine teedehooldus Tännassilma ja Kähri küldes oluliselt halvenenud.

1.6.2 Elekter

Elektriühenduse tase hea. Pinge kõikumisi ja volukatkestusi esineb harva.

1.6.3 Side

Sideühendus küldes oluliselt paranenud nii telefonide kui ka interneti osas. Telefoniside võimalus on kõigil, kes selleks soovi on avaldanud. Lisaks varasematele piirkonnas toimivatele operaatoritele on lisandunud ka uued teenuse pakkujad (Skyline, Elisa). Leviala operaatorite lõikes ja piirkonniti erinev.

1.6.4 Veevarustus ja kanalisatsioon

Kähri kiriku ümbruse elanikke veega varustav veetorustik rekonstrueeriti 9 aastat tagasi. Puudub toimiv reoveesüsteem. Varasemalt haldas veetrasse Põlva Agro, kuid nüüd on see jäänud kohaliku elanikkonna õlule.

Tännassilma külas võetakse vesi puurkaevust (rajatud 1967. a.), kuid ka selle hooldus on jäänud soiku omaniku puudumise tõttu.

Veetorustik ja reoveesüsteem vajavad täielikku renoveerimist. Pikemaajalisem küldes eesmärk on liituda ettevõttega AS Põlva Vesi, kes hooldaks ja korrastaks vee- ja reoveesüsteemi.

1.6.5 Olmejäätmete kogumine

Olmejäätmete kogumine toimub omavalitsuse poolt korraldatud jäätmeveo lepingu alusel. Klaasi, klaasist ja plastmassist pakendeid, paberit ja pappi on võimalik viia endise Tännasilma kaupluse parklas asuvasse üldkasutatavasse konteinerisse.

Põlva linnas aadressiga Mammaste tee 2 asub jäätmejaam, kuhu saab tasuta viia elektrilisi kodumasinaid, pakendeid, rehve ning ohtlikke jäätmeid (õlid ja õlifiltrid, värvid, kemikaalid, aegunud ravimid, elavhõbe ja elavhõbedalambid, akud, patareid jne). Tasu eest võetakse vastu suuremõõtmelisi jäätmeid sh vana mööbli, ehitusjäätmeid ja asbesti sisaldavat eterniiti.

1.6.6 Tänavavalgustus

Piirkonna elanikkonna turvalisuse ja heaolu tagamise oluliseks takistuseks on tänavavalgustuse puudumine. Kahte küla läbiv maanteeäär on täielikult valgustamata. Ometi elab piirkonnas palju kooliealisi lapsi, kes peavad kooli jõudmiseks maanteeäärest bussipeatusse liikuma. Kortermajade vahetus läheduses on küll valgustid, kuid need ei paku piisavalt valgust.

1.6.7 Küte

Korterites ja eramajades on ahiküte või keskkütte süsteem.

1.7 KÜLAELANIK KOOSTÖÖ

Alates 2008 aastast, kui loodi MTÜ Kähri Seltsimaja ja Seltsing Rukilill on külaelu aktiveerunud. Külaelu juhivad küla aktivistid. Nende eestvedamisel korraldatakse suviseid ja talviseid külaüritusi. Külas asub EAÕK Kähri Peaingel Miikaeli kogudus, mis tegutseb alates Kähri kiriku restaureerimisest ja taasavamisest 1999. aastal. Kirikule kuuluvat seltsimaja kasutab oma tegevuste läbiviimiseks MTÜ Kähri Seltsimaja ja Seltsing Rukkilill.

2. TÄNNASSILMA JA KÄHRI KÜLADE SWOT ANALÜÜS

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ul style="list-style-type: none"> • Hea asukoht • Tihe teedevõrgustik • Ilus loodus • Külaplatsi olemasolu • Noorte perede olemasolu • Koostöö vallavalitsusega • Toimiv MTÜ ja Seltsing, ühistegevused • Seltsimaja kasutamise võimalus • Küla sotsiaalmeedia kogukond • Koostöö naabrivalve liikumisega 	<ul style="list-style-type: none"> • Tühjad hooned • Lastele ja noortele suunatud tegevuste vähesus • Laste mänguväljaku puudumine • Puuduv tänavavalgustus • Teede viidastuse puudumine • Külaelanike vähene aktiivsus • Kergliiklustee puudumine • Ühisveevärgi mittevastavus kaasaja nõuetele • Kruusateede aastaringne ebapiisav hooldus • Ebapiisav bussiliiklus
VÕIMALUSED	OHUD
<ul style="list-style-type: none"> • Külaplatsi arendamine • Küla heakorra parandamine • Huviringide töö toetamine • Info jagamine läbi FB lehe • Kunna järveäärse ala arendamine koostöös omanikuga • Kiuma Rahvamaja kasutamise võimalus • Inimeste ühendamine ja arendamine huvipakkuvate koolituste toel 	<ul style="list-style-type: none"> • Kanepi-Leevaku maantee liiklusohhtlikkus • Kergliiklustee puudumine • Tänavavalgustuse puudumine • Ohlikud väljasõidud

3. VISIOON

Tännassilma – Kähri piirkond on nooreneva elanikkonnaga aktiivset tegevust pakuv, turvaline ja heakorrastatud elamiskoht.

- Piirkonnas tegutseb tugev, teovõimeline külakogukond. Külaelu ja –arengut koordineerib küla eestseisus – MTÜ Kähri Seltsimaja.
- Külaelanikele on omaseks saanud positiivne mõttelaad külaelu ja ühistegevuste suhtes. Toimib ühtne külaelu korraldamine, infolevik ja –vahetus.
- Hea koostöö on saavutatud teiste küladega ja kohaliku omavalitsusega. Toimub koostöö külaliikumises nii maakondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil.
- Toimuvad traditsioonilised ühisüritused. Küla keskus asuvad seltsimaja, spordi- ja mänguväljak ning külaplats.
- Seltsimajas tegutsevad erinevad huvialaringid, toimuvad koolitused, õppe- ja teabepäevad.
- Teed on aastaringelt hooldatud ja lähiümbrus korrastatud.

4. PIIRKONNA ARENGUEESMÄRGID JA TEGEVUSED NENDE SAAVUTAMISEKS

4.1 ÜHISTEGEVUSE HOOGUSTAMINE

Eesmärgid:

- Küla elanikkonna omaalgatuse ning arendustegevuse hoogustamine ja aktiveerimine,
- huviringide tegevuse laiendamine ning elanike aktiivsem kaasamine.

Põhjendus:

Külaelanikke haarav ühistegevus on külaelu alus, mis tugevdab külakogukonda. Ühistegevuse all on mõeldud kõike seda, mis ümbritseb, mõjutab ja huvitab külakogukonda. Külatraditsioonid on taaselustatud ning paranevad iga aastaga.

Tegevused:

- Külaplatsi asukoha muutmine ja arendamine,
- infopäevade korraldamine ja koostöö vahendamine,
- laste mänguväljaku arendamine,
- külapäeva korraldamine,
- kultuuriürituste korraldamine, rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, ühistüritused, spordipäevad,
- kohaliku eluolu järjepidev talletamine (külakroonika),
- igaaastane talgute korraldamine küla heakorra parandamiseks,
- koostööd ja koostöö kohaliku omavalitsusega,
- huviringide tegevuse hoogustamine,
- külateede viidastamine.

Tulemused:

Külaelanike osavõtt ühisüritustest on suurenenud ja sotsiaalne infrastruktuur paranenud. Kõik see suurendab külaelanike võimalusi teha koostööd ning korraldada ühisüritusi. Tännasilma ja Kähri külad on elu-, vabaaja veetmise-, suhlemise- ja töötamise kohana muutunud paremaks. Käivitunud on piirkondlik arendustegevus. Elanikel on tekkinud OMA küla tunne.

4.2 LOODUS- JA ELUKESKKOND

Eesmärgid:

- Keskkonnahoidliku ja kultuuri hindava elustiili väärtustamine külaelanike seas.
- Külade infrastruktuuride parendamine.

Põhjendus:

Küla elamiskõlblikuna püsimiseks tuleb tõsta elanike teadlikkust keskkonnahoidlikest eluviisidest. Eelkõige teha teavitustööd noorte seas, kaasates neid koduümbruse korrastamisele. Elujõuline küla vajab kaasajastatud taristut.

Tegevused:

- Tänavavalgustuse rajamine,
- maaomanike poolt oma maade, põldude ja rohumaade korrashoid (tuleohutus),
- küla nime ja teiste oluliste objektide viitude paigaldamine,
- järveäärseala arendamine ja supluskoha rajamine,
- naabrivalve propageerimine.

Tulemused:

Elanike keskkonnaalane teadlikkus on tõusnud. Korrastatud on külas asuvad loodusobjektid ja vaatamisväärsused, paigaldatud on viidad. Haljasalad ja külaplats on pidevalt hooldatud. Väljaehitatud külaplatsil on spordi- ning mänguväljak. Lisaks on lõkkekoht ja istumiskohad. Enamus majapidamistest on liitunud naabrivalvega.

4.3 ETTEVÕTLUS

Turismi arendamine piirkonnas ei ole otstarbekas. 2018 aasta seisuga on Tännassilmas registreeritud 17 OÜ-d, 2 füüsilisest isikust ettevõtjat ja 1 MTÜ. Kähri külas on registreeritud 7 OÜ-d. Paljud kohalikud ettevõtjad osutavad oma teenuseid üle vabariigi ja rahvusvaheliselt.

5. TEGEVUSKAVA

AEG	TEGEVUS/PROJEKT	RAHASTAMISE ALLIKAS	VASTUTAJAD/ PARTNERID
2018-2023	Spordi- ja laste mänguväljaku rajamine	Fondid, Põlva vallavalitsus	MTÜ Kähri Seltsimaja, Põlva Vallavalitsus
2018-2023	Külaplatsi asukoha muutmine ja arendamine	Fondid, Põlva Vallavalitsus	MTÜ Kähri Seltsimaja, Põlva vallavalitsus
Pidev	Külapäeva jt. ühisürituste korraldamine, traditsioonide elushoidmine, talgute korraldamine	Fondid, kohalikud ettevõtjad	MTÜ Kähri Seltsimaja
Pidev	Huviringide elavdamine	Fondid, Põlva Vallavalitsus, külaelanikud	MTÜ Kähri Seltsimaja, Seltsing Rukilill
pidev	Külakroonika talletamine	Fondid, Põlva vallavalitsus, kohalikud ettevõtjad	MTÜ Kähri Seltsimaja, Seltsing Rukkilill
Pidev	Külaelanikele infopäevade ja koolituste korraldamine	Fondid, Põlva Vallavalitsus, külaelanikud	MTÜ Kähri Seltsimaja, Seltsing Rukkilill
2018-2020	Supluskoha rajamine	KIK, Põlva Vallavalitsus	MTÜ Kähri Seltsimaja
2018-2023	Teede viidastamine	Põlva Vallavalitsus, Maanteeamet	MTÜ Kähri Seltsimaja
2018-2023	Ohtlike väljasõitude märgistamine	Põlva Vallavalitsus, Maanteeamet	MTÜ Kähri Seltsimaja, Põlva Vallavalitsus
2018-2023	Valgustatud kergliiklustee rajamine	Põlva vallavalitsus, Fondid	Põlva Vallavalitsus

LISA 1. TEGEVUSKAVA REALISEERUMINE 2018-2020

AEG	TEGEVUS/PROJEKT	RAHASTAMISE ALLIKAS	VASTUTAJAD/PARTNERID	OLUKORD 2020.VEEBR SEISUGA
2018-2023	Spordi- ja laste mänguväljaku rajamine	Fondid, Põlva vallavalitsus	MTÜ Kähri Seltsimaja, Põlva Vallavalitsus	
2018-2023	Külaplatsi asukoha muutmine ja arendamine	Fondid, Põlva Vallavalitsus	MTÜ Kähri Seltsimaja, Põlva vallavalitsus	
Pidev	Külapäeva jt. ühisürituste korraldamine, traditsioonide elushoidmine, talgute korraldamine	Fondid, kohalikud ettevõtjad	MTÜ Kähri Seltsimaja	
Pidev	Huviringide elavdamine	Fondid, Põlva Vallavalitsus, külaelanikud	MTÜ Kähri Seltsimaja, Seltsing Rukilill	
pidev	Külakroonika talletamine	Fondid, Põlva vallavalitsus, kohalikud ettevõtjad	MTÜ Kähri Seltsimaja, Seltsing Rukkilill	
Pidev	Külaelanikele infopäevade ja koolituste korraldamine	Fondid, Põlva Vallavalitsus, külaelanikud	MTÜ Kähri Seltsimaja, Seltsing Rukkilill	
2018-2020	Supluskoha rajamine	KIK, Põlva Vallavalitsus	MTÜ Kähri Seltsimaja	
2018-2023	Teede viidastamine	Põlva Vallavalitsus, Maanteeamet	MTÜ Kähri Seltsimaja	
2018-2023	Ohtlike väljasõitude märgistamine	Põlva Vallavalitsus, Maanteeamet	MTÜ Kähri Seltsimaja, Põlva Vallavalitsus	
2018-2023	Valgustatud kergliiklustee rajamine	Põlva vallavalitsus, Fondid	Põlva Vallavalitsus	